

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: audiitorbüroo võib tegevusloata jätta vaid tõsiste rikkumiste korral

Riigikohus: audiitorbüroo võib tegevusloata jätta vaid tõsiste rikkumiste korral

7. juuni 2022

Riigikohtu halduskolleegium selgitas teisipäeval, 7. juunil avaldatud otsuses, et audiitorettevõtja tegevusloa saab kehtetuks tunnistada ainult selliste rikkumiste puhul, mis annavad alust tõsiselt kahelda tema töö tulemuste usaldusväärsuses.

Kohtus arutusel olnud juhtum puudutas audiitortegevuse järelevalve nõukogu (AJN) 2019. aasta otsust, millega tunnistati ühe audiitorbüroo tegevusluba kehtetuks ja võeti ainsalt seal töötanud audiitorilt ära vandeaudiitori kutse.

AJN viis büroos läbi korralise kvaliteedikontrolli ja leidis, et teenuse kvaliteet ei vasta kutsestandarditega kehtestatud nõuetele. Sama büroo tegevuses avastati puudusi ka 2015. ja 2016. aastal ning siis karistati bürood distsiplinaarkorras märkuse ja rahatrahviga.

Nii audiitor kui ka büroo vaidlustasid AJN-i otsuse kohtus. Haldus- ja ringkonnakohus jätsid nende kaebuse rahuldamata, aga Riigikohtu halduskolleegium tühistas varasemad lahendid, sest tegevusloa ja kutse äravõtmine polnud kõrgeima astme kohtu hinnangul piisavalt põhjendatud.

Usaldusväärsuse kaotus peab olema veenvalt põhjendatud

Auditortegevuse seadus lubab tunnistada audiitorettevõtja tegevusloa kehtetuks nii korduvate kui ka oluliste rikkumiste puhul.

Riigikohus leidis, et rikkumisi ei saa lugeda oluliseks ainuüksi seetõttu, et neid on palju. Olulise rikkumise mõõdu annab välja ainult niisugune nõude või keelu raske rikkumine, mis tekitab tõsiseid kahtlusi audiitorettevõtja töö tulemuste usaldusväärsuses. Seetõttu tuleb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuses selgelt välja tuua, kuidas võis konkreetne rikkumine auditi arvamuse või ülevaate kokkuvõtte usaldusväärsust mõjutada.

Kolleegiumi hinnangul ei põhjendanud AJN veenvalt, miks tuleb nõuete ebapiisavat täitmist ja vähese skeptitsismi ilminguid pidada olulisteks rikkumisteks. Olulised rikkumised on vaja otsuses väiksematest minetustest selgelt eristada ja kui AJN on jätnud selle tegemata, siis ei saa AJN-i tegevuse õiguspärasust kontrolliv kohus seda rolli enda peale võtta.

Samuti asus kolleegium seisukohale, et korduvateks saab lugeda ainult rikkumisi, mis on toime pandud kahe aasta jooksul enne tegevusloa kehtetuks tunnistamist. Praegusel juhul võeti ekslikult arvesse ka rikkumisi, millest oli möödunud rohkem aega.

Vandeaudiitorilt kutse äravõtmist põhjendas AJN sellega, et seaduse järgi peab vandeaudiitor olema hea mainega ja usaldusväärne, aga standardite korduva rikkumise tõttu ei vasta ta enam neile nõuetele.

Riigikohus leidis seevastu, et rikkumiste tõttu hea maine ja usaldusväarsuse kaotusest võib rääkida alles siis, kui ei saa enam usaldada audiitori töö kvaliteeti. Ainuüksi standardi puudulik täitmine niisuguseks hinnanguks alust ei anna. Seadusest tulenevalt on audiitori maine ja usaldusväarsus kahjustatud näiteks juhul, kui tema tegevus või tegevusetus on toonud kaasa äriühingu pankroti, sundlõpetamise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise. Selliseks äriühinguks võib olla ka audiitorbüroo, kus vandeaudiitor tegutses.

Kolleegium märkis, et audiitori kutse äravõtmine on kõige karmim haldusmeede ning hea maine ja usalduse kaotus on selle alusena väga tõsine etteheide, mis peab olema veenvalt põhjendatud. Praegusel juhul jäi see väide AJN-i otsuses paljasõnaliseks.

Riigikohtu otsusegasaab tutvuda siin[1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-audiitorburoo-voib-tegevusloata-jattavaid-tosiste-rikkumiste-korral>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=3-19-897/45>